

[Erhard Jakobsen]

gerer – skal den havn bygges af Sovjetunionen, måske i samarbejde med Danmark og Sverige? Er det sådan nogle planer, man går rundt med, er det i hvert fald 20-årsplaner og ikke 2- eller 3-årsplaner. Men Sydafrika kan fordoble sin kuleksport fra i dag til 1985. Det er de muligheder, Danmark har at vælge imellem.

Men hvis man endelig vil ramme nogen i Sydafrika, hvem er det så, man rammer? Igen ikke Sydafrika, ikke engang de sorte i Sydafrika, men de sorte fra andre lande, som arbejder i Sydafrika, og som sender penge hjem til deres egne lande; af den løn, den sulteløn, de opnår i de sydafrikanske miner, sender de penge hjem.

Jeg skal give tallene: der er fra Lesotho 156.000 arbejdere, fra Moçambique 49.000 arbejdere, fra Malawi 39.000 arbejdere, fra Botswana 35.000 arbejdere, fra Zimbabwe/Rhodesia 27.000 arbejdere – og der bliver mange flere i nær fremtid, når også det bliver til en fattiggård – og fra Swaziland 14.000 arbejdere. Disse mennesker arbejder i Sydafrika og sender penge hjem til deres fattige lande. Deres fattige landes økonomi er lige så afhængig af disse penge, som Portugal for nogle år siden var afhængigt af, at fremmedarbejderne i vore lande sendte penge hjem til Portugal. Det er disse mennesker, man rammer, for hvis der bliver arbejdsløshed i Sydafrika, hvem tror man så Sydafrika afskediger først? Ja, det kan vi jo give svaret på herhjemme med vores strålende fremmedarbejderpolitik.

Jeg skal give som eksempel fra 1973 – og tallene er sikkert større nu – at i 1973 tjente de fremmede arbejdere, altså de sorte fra andre lande, mellem 800 og 900 mill. kr. Det var dengang mere, end 4½ mill. mennesker i Øvre Volta tjente i samlet nationalprodukt. Da var der altså 300.000–400.000 mennesker, der arbejdede i Sydafrika, og de tjente lige så meget, skabte lige så stor en produktion, lige så stor en indtægt til sig selv, som hele nationalproduktet i en af de frigjorte afrikanske stater, Øvre Volta.

Og endelig – og det erkendte udenrigsministeren jo også fuldstændig realistisk – hvis ikke Danmark gør det, kan man være rolig for, at andre gør det. De Klerk kunne netop fortælle mig, at han havde haft den store glæde på en stor messe i Tyskland at kunne fortælle, at nu var Tyskland blevet Sydafri-

kas største kunde, og omvendt var Sydafrika blevet Tysklands største kunde på det afrikanske kontinent. Det er altså en udmærket socialdemokratisk regerings politik i Tyskland ikke at gribe ind i det private erhvervslevs forhold, men lade det selv om at føre handelen dér, hvor det vil føre handelen.

Og så er der en ting, jeg vil bede om at man i hvert fald i udvalget, der skal beskæftige sig med dette, tager frem. Det er en rapport, der bliver kaldt Santinirapporten. Det er nogle amerikanske kongresmedlemmer, der har været på besøg i Sydafrika for vistnok nogle måneder tilbage. Den rapport, de nu har afleveret officielt, siger, at nu er det på tide, at man i USA ændrer sin økonomiske politik og sit forhold til Sydafrika. Det siger man rent ud, det opfordrer man til, idet man henviser til – punkt 1: det, som vi har været inde på her, at man ikke kan undvære de råvarer, som kun Sydafrika har; hvis Sovjetunionen lukker en hel række forbindelser, så har kun Sydafrika de varer. Det siger Santinirapporten. Derefter siger rapporten: det er på tide, man optager normale forbindelser med Sydafrika, for kun ad den vej kan man påvirke dem dernede, hvis man ønsker at påvirke dem. Og så siger man rent ud: der er ikke i Amerika taget tilstrækkeligt hensyn til de forandringer, som Sydafrikas regering allerede har gennemført. Det siger en officiel amerikansk kommission, ikke af velbetalte millionærer osv., men af amerikanske politikere, der har været på besøg i Afrika. Det er en officiel rapport, som man selvfølgelig kan skaffe sig.

Jeg skal bare til sidst endnu en gang sige, at jeg er meget, meget glad for, at venstrepartierne med denne forespørgsel sætter tingene på plads. Det er rart at vide, at én ting er, hvad der siges i festtaler, en ganske anden ting er, hvordan den praktiske politik bliver tilrettelagt. Det er trods alt den, vi skal diskutere herinde, og ikke festtalerne.

(Kort bemærkning).

Bolvig (RV):

Hr. Erhard Jakobsen omtalte alle de mange fremmedarbejdere, der lever i Sydafrika, og som kommer fra nabolandene. Ved hr. Erhard Jakobsen, hvordan sådanne fremmedarbejdere lever i deres compounds, barakbyer, på 12 måneders kontrakter. De må